

25.10.2021

Asia/19

§ 762

Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman muutostöiden haittavaikutusten minimoinnista

HEL 2021-000781 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 20.1.2021 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Käsittely

Esteelliset: Sami Sarvilinna

Esteellisyyden syy: puolueettomuuden vaarantuminen (hallintolaki 28.1 § 7 kohta)

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi, Kvsto 20.1.2021 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

25.10.2021

Käsitellessään 20.1.2021 Länsi-Helsingin raitiotien yleissuunnitelmaa kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Laura Kolben ehdottaman toivomusponnen:

"Hyväksyessään Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tehdä muutostyöt niin, että ajankohtaista, monikanavaista informaatiota olisi koko ajan saatavilla työn etenemisestä, jotta rakentamisen aikaansaama haitta olisi mahdollisimman pientä rakennuskohteen yrittäjille ja (kivijalka-)liikkeille ja kaupolle.

Ponnen johdosta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja liikenneliikelaitoksen (HKL) ja lausunnot.

Saatuihin lausuntoihin viitaten kaupunginhallitus toteaa seuraavaa: Länsi-Helsingin raitiotiehankkeen vaikutuksia yrityksiin on arvioitu hankkeen yritysvaikutusten arvioinnissa. Työnaikaiset haitat asukkaille, työntekijöille ja kadunvarren yrityksille tunnistettiin arvioinnissa hankkeen merkittävimmäksi kielteiseksi vaikutukseksi. Sama teema nousi esiin myös valmistelun aikaisessa vuorovaikutuksessa. Haastavin kohde tältä kannalta on Fredrikinkatu, ja asia on keskeinen myös muilla läntisen kantakaupungin katuosuuksilla, joilla yhdistyy kapea katutila, katutaso liiketilat ja tiiviisti rakennettu ympäristö.

Työnaikaisten haittavaikutusten hallinta tapahtuu koko hankkeen elinkaaren ajan suunnittelusta alkaen. Yleissuunnitteluvaiheessa paino on haittojen tunnistamisessa, ja konkreettiset vähentämistoimenpiteet määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sekä rakentamisen toteutuksen suunnittelussa. Kaupunkiympäristön toimiala ja HKL tekevät hankkeissa tiivistä yhteistyötä.

Tulevasta hankkeesta viestitään koko suunnittelu- ja toteutusprosessin ajan. Ensi vaiheessa tiedotuksen alustana toimii Uutta Helsinkiä-sivusto, jossa läntisellä bulevardikaupungilla ja raitiotiehankkeella on oma osionsa. Hankkeen edetessä kohti toteutusta on tarkoituksenmukaista laajentaa hankkeen viestintää suunnitelmista, uutisista ja aikatauluista tiedottamiseen. Rakennustöiden aikana on suurin tarve monikanavaiselle viestinnälle suoraan asukkaiden ja yritysten kanssa katutilassa, internetissä ja tiedotusvälineissä. Sidosryhmät määritellään esimerkiksi sen mukaan, kuinka herkkiä kohteita ne ovat (esim. koulut, päiväkodit, yritykset) ja millaista tiedotusta ne vaativat rakentamisen edetessä. Käynnissä olevien pikaraitiotieprojektien, (Raide-Jokeri, Kruunusillat sekä Kalasatama-Pasila), kokemukset ovat tuoneet oppia ja keinoja uusien vastaavan kokoluokan hankkeiden valmisteluun ja läpivientiin.

Pormestarin vuonna 2018 käynnistämän Katutöiden haittojen vähentäminen –hankkeen päätavoite on kehittää isojen ja vaikutuksiltaan laajojen liikennejärjestely- ja katusaneeraushankkeiden läpivientiä. Hankkeessa on keskitytty muun muassa työmaiden haittojen ja niiden kestön minimointiin sekä haitan kokemuksen vähentämiseen. Tämän lisäksi kaupunki kehittää isojen katuhankkeiden rakentamisen valmisteluprosessia, jossa suunnitellaan rakentamistyön läpivientiä varautuen muun muassa yllätyksiin ja muutoksiin. Kaupunki on ottanut vuonna 2020 käyttöön myös asukaslähtöisen työmaan oppaan, jossa otetaan huomioon yritykset, palvelut ja eri liikkujaryhmät. Opas perustuu hankkeita ohjeistaviin ohjekortteihin, jotka opastavat hankkeeseen ryhtyvää muun muassa viestinnässä, liikennejärjestelyissä ja opastuksessa.

Myös Hämeentien joukkoliikennekatu -hankkeen kokemuksia on hyödynnetty laadittaessa uusia viestinnän ja vuorovaikutuksen ohjeita eri tyyppisille ja eri kokoisille katuhankkeille. Viestinnän keinovalikoima perustuu hankkeen laajuuteen ja sen vaikutusalueen toimijoiden tarpeiden ymmärtämiseen. Monikanavaisuus on yksi viestinnän lähtökohdista, jota jo edellytetään.

Kaupunki kehittää suurten hankkeiden ohjelmointia yhteistyössä muiden infran omistajien kanssa tavoitteena parantaa hankkeiden aikataulujen sekä eri investointi- ja saneeraustarpeiden koordinoitua ja näin vähentää hankkeiden negatiivisia yhteisvaikutuksia.

Kaiken kehittämistyön tulokset näkyvät jatkossa osallistavampana suunnitteluna, parempina ohjeistuksina ja konkreettisina vaatimuksina kaupungin katuhankkeiden sopimuksissa. Lopputuloksena on kadunvarsien toimijoiden ja katujen käyttäjien parempi arki pitkäkestoisissa hankkeissa.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi, Kvsto 20.1.2021 asia 11

25.10.2021

Asia/19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 29.04.2021 § 69

HEL 2021-000781 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitoksella (HKL) arvioidaan jo ennen uusien raitiotiehankkeiden, kuten Länsi-Helsingin raitiotien aloittamista, miten pystytään tehokkaimmin takaamaan muutostöiden aikainen ajankohtainen ja monikanavainen informaation tarjoaminen. Yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan (KYMP) kanssa tehdään tiiviisti läpi rakentamisen, ja hankkeen valmistelusta tähän asti vastannut KYMP on tehnyt selvityksiä, joiden avulla voidaan kehittää vuorovaikutuskeinoja juuri Länsi-Helsingin raitiotiehankkeeseen sopiviksi.

Aiemmat pikaraitiotieprojektit, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat ja Kalasatamasta Pasilaan -hanke ovat tarjonneet huomattavan määrän oppeja ja kokemusta siitä, miten vuorovaikutuksella ja tiedottamisella rakentamisen aikaansaamaa haittaa rakennuskohteen yrittäjille, liikkeille ja myös asukkaille voidaan minimoida.

Projektin haittavaikutusten minimoiminen aloitetaan jo suunnitteluvaiheessa ja se jatkuu läpi rakentamisen. Sidosryhmät käydään läpi ja määritellään esimerkiksi sen mukaan, kuinka herkkiä kohteita ne ovat (esim. koulut, päiväkodit, yritykset) ja millaista tiedotusta ne vaativat rakentamisen edetessä. Aiemmista projekteista on opittu paljon, mm. mitä kanavia kannattaa suosia missäkin vaiheessa, ja kuinka niiden käyttötarkoitus on kannattavinta määritellä. Oleellista onnistuneessa sidosryhmä- ja asukasviestinnässä on sen toteuttaminen yhtenäisesti ja aktiivisesti koko hankkeen ajan. Sidosryhmien palautteen vilpittön huomiointi edistää yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa ja helpottaa ra-

25.10.2021

kentamista sekä vähentää parhaassa tapauksessa myös toimijoille aiheutuvaa haittaa.

HKL:ssä on vastikään aloitettu hankeyhteistyön kehittäminen, ja sitä kautta pyritään jakamaan ja konseptoimaan hyviä käytäntöjä. Näin kaikki parhaat opit aiemmilta hankkeilta saadaan tuotua jatkossa valmiina raameina uusille hankkeille, ja esimerkiksi viestinnän kehittämisprosessia pystytään seuraamaan helpommin. Länsi-Helsingin raitiotie-hankkeen alkaessa pohjatyötä on tehty, ja toimivan viestinnän ja sidosryhmille mahdollisimman häiriöttömän työskentelyn varmistamiseen on olemassa hyvin sekä tietoa että työkaluja.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Juha Saarikoski, projektijohtaja, puhelin: 310 35288
juha.saarikoski(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 20.04.2021 § 203

HEL 2021-000781 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Länsi-Helsingin raitiotiehankeeseen vaikutuksia yrityksiin on arvioitu hankkeen yritysvaikutusten arvioinnissa. Työnaikaiset haitat asukkaille, työntekijöille ja kadunvarren yrityksille tunnistettiin arvioinnissa hankkeen merkittävimmäksi kielteiseksi vaikutukseksi. Sama teema nousi esiin myös valmistelun aikaisessa vuorovaikutuksessa. Haastavin kohde tältä kannalta on Fredrikinkatu, ja asia on keskeinen myös muilla läntisen kantakaupungin katuosuuksilla, joilla yhdistyy kapea katutila, katutaso liiketilat ja tiiviisti rakennettu ympäristö.

Työnaikaisten haittavaikutusten hallinta tapahtuu koko hankkeen elinkaaren ajan suunnittelusta alkaen. Yleissuunnitteluvaiheessa paino on haittojen tunnistamisessa. Konkreettiset vähentämistoimenpiteet määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisen toteutuksen suunnittelussa.

Hankkeen viestintää toteutetaan koko suunnittelu- ja toteutusprosessin ajan. Tässä vaiheessa tiedotuksen alustana toimii Uutta Helsinkiä-sivusto, jossa läntisellä bulevardikaupungilla ja raitiotiehankeella on oma osionsa. Hankkeen edetessä kohti toteutusta on tarkoituksenmu-

kaista laajentaa hankkeen viestintää suunnitelmien, uutisten ja aikataulujen tiedottamiseksi. Rakennustöiden aikana on suurin tarve monikanavaiselle viestinnälle suoraan asukkaiden ja yritysten kanssa, katutilassa, internetissä ja tiedotusvälineissä. Käynnissä olevien raitiotieallianssien kokemukset ovat tuoneet oppeja ja keinoja uusien vastaavan kokoluokan hankkeiden valmisteluun ja läpivientiin.

Pormestarin vuonna 2018 käynnistämän Katutöiden haittojen vähentäminen –hankkeen päätavoite on kehittää isojen ja vaikutuksiltaan laajojen liikennejärjestely- ja katusaneeraushankkeiden läpivientiä. Hankkeessa on keskitytty muun muassa työmaiden haittojen ja niiden keskon minimointiin sekä haitan kokemuksen vähentämiseen. Haittojen vähentämisen pehmeitä keinoja ovat esimerkiksi ennen hanketta tehtävien vaikutusarvioiden ja osallisuuden kehittäminen sekä koko hankkeen elinkaaren aikaisen viestinnän kehittäminen. Tämän lisäksi kaupunki kehittää isojen katuhankkeiden rakentamisen valmisteluprosessia, jossa hankkeen toimijoiden ja sidosryhmien yhteistoimin suunnitellaan rakentamistyön läpivientiä varautuen muun muassa yllätyksiin ja muutoksiin.

Kaupunki on ottanut vuonna 2020 käyttöön Asukaslähtöisen työmaan oppaan, jossa otetaan huomioon yritykset, palvelut ja eri liikkujaryhmät. Opas perustuu hankekohtaisiin ohjekortteihin, jotka opastavat hankkeeseen ryhtyvää muun muassa viestinnässä, liikennejärjestelyissä ja opastuksessa. Kaupunki on käynnistämässä omien työmaiden liikennejärjestelyohjeiden laadintaa. Katuhankkeiden suunnitteluvaiheen ohjeistusta työmaiden toteutuksen ja liikennejärjestelyjen osalta päivitettiin jo vuonna 2020.

Kaupunki on myös kehittämässä yrittäjille ja muille toimijoille suunnattua opasta siitä, kuinka he voivat itse varautua katutöiden aiheuttamiin pitkäkestoisiin poikkeusjärjestelyihin.

Kaupunki ja toimijat ovat saaneet onnistumisia yhteistoiminnallisuudesta, osallistamisesta ja viestinnästä esimerkiksi Hämeentien katuhankkeessa. Näitä kokemuksia on hyödynnetty laadittaessa uusia viestinnän ja vuorovaikutuksen ohjeita erityyppisille ja -kokoisille katuhankkeille. Viestinnän keinovalikoima perustuu hankkeen laajuuteen ja sen vaikutusalueen toimijoiden tarpeiden ymmärtämiseen. Monikanavaisuus on yksi viestinnän lähtökohdista, jota edellytetään jo.

Kaupunki kehittää suurten hankkeiden ohjelmointia yhteistyössä muiden infran omistajien kanssa tavoitteenaan parantaa hankkeiden aikataulujen sekä eri investointi- ja saneeraustarpeiden koordinoitua ja näin vähentää hankkeiden negatiivisia yhteisvaikutuksia.

25.10.2021

Kaiken kehittämistyön tulokset näkyvät jatkossa osallistavampana suunnitteluna, parempina ohjeistuksina ja konkreettisina vaatimuksina kaupungin katuhankkeiden sopimuksissa. Lopputuloksena on kadunvarsien toimijoiden ja katujen käyttäjien parempi arki pitkäkestoisissa hankkeissa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi